ЭТНАКУЛЬТУРНАЕ ВЫХАВАННЕ ДЗЯЦЕЙ

Д.М. Дубініна

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Этнакультурнае выхаванне – гэта станаўленне каштоўнасных арыенціраў дзіцяці і спосабаў яго ўзаемадзеяння з сацыякультурным акружэннем.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Этнакультурнае выхаванне дзяцей ашкольнага ўзросту – *мэтанакіраваны оцэс, які ўлічвае асобасную значнасць для ожнага дзіцяці засвоеных ім культурных мадэляў (канкрэтных этычных норм, звестак пра культуру), запатрабаванасць гэтых мадэляў ва сным самастойным вырашэнні жыццёвых сітуацый*.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Канцэптуальнай асновай выбару **мэты і зместа этнакультурнага выхавання** выступае **ідэя выхавання дзіцяці як асобы, якая ўключана ў <u>айчынную культурную традыцыю</u>**
(С. І. Гесен, І. А. Ільін, К. Д. Ушынскі).

РЕПОЗИТОРИЙ ГГПУ

Культурная традыцыя

- **з’ява духоўнага жыцця,**
- **элемент грамадскай і нацыянальнай свядомасці,**

які **забяспевае самаідэнтычнасць культуры канкрэтнага народа** при любых зменах у маральна-нарматыўнай сферы жыцця грамадства.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Традыцыі культуры

- Традыцыя (ад лат. Traditio звычай) — **мноства ўяўленняў, абрадаў, звычак і навыкаў практычнай і грамадскай дзейнасці, што перадаюцца з пакалення ў пакаленне і** выступаюць адным з рэгулятараў грамадскіх адносін.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Тэарэтычныя аспекты культурнай традыцыі

- **наяўнасць ўнутранага зместу**, што прадстаўляе сабой устойлівае **духоўнае ўтварэнне**

(па К.Д. Ушынскому - **«душэўна-духоўны ўклад народа**»);

- **каштоўнасныя арыентацыі маральна – сэнсавых прыярытэтаў карціны свету і сэнсу жыцця.**

Гэта робіць носьбітаў культурнай традыцыі суб'ектамі культуратворчага працэсу.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Структура

этнакультурнага выхавання ўяўляе сабой

адзінства і ўзаемасувязь

кaштоўнасна-арыентацыйнага, рэфлексіўнага і дзейнаснага кампанентаў.

РЕПОЗИТОРИЙ ГГПУ

Выбар каштоўнасных арыенціраў, якія вызначаюць **адносіны дзіцяці да навакольнага асяроддзя,** непасрэдна **звязаны** з **каштоўнасна-арыентацыйным кампанентам.**

РЕПОЗИТОРИЙ ГГПУ

Асэнсаванне дзецьмі свайго вопыту адносін

і

пабудова ўласнай індывідуальнай карціны свету – з **рэфлексіўным**

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Дзейнасны кампанент вызначае пражыванне дзіцём уласнай індывідуальнай карціны свету, яго культуратворчую дзейнасць .

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

адачы этнакультурнага выхавання

ціфікацыя дзяцей дашкольнага ўзросту ў этнакультурным
кэнні і авалодванне імі агульначалавечымі каштоўнасцямі (пры
е авалодвання роднай(беларускай) мовай);

ентацыя дзяцей дашкольнага ўзросту на традыцыйныя
ўныя каштоўнасці, дзе вызначальным з'яўляецца выхаванне
ці як асобы, якая ўключана ў айчынную культурную традыцыю;

агагічная падтрымка дзяцей дашкольнага ўзросту ў іх
янальна- культурным, духоўна-маральным самавызначэнні;

ванне станаўленнем адносін дзяцей дашкольнага ўзросту з
якультурным акружэннем праз пераўтварэнне асяроддзя
ацыйнай установы ў выхаваўчую прастору.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Спецыфіка этнакультурнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту

абумоўлена

саблівасцямі педагагічнага працэсу ва ўстановах дашкольнай адукацыі,

сацыяльнай і сацыялінгвістычнай сітуацыяй развіцця дзяцінства ў сучаснай Беларусі

і

ючаецца ў тым, што гэты працэс рэалізуецца ў логіцы **дагагічнай падтрымкі дзіцяці ў яго нацыянальна-льтурным, духоўна-маральным самавызначэнні.**

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

сноўнымі прынцыпамі этнакультурнага ыхавання дзяцей дашкольнага ўзросту

выступаюць:

ынцып культураадпаведнасці выхавання,

ынцып гуманістычнай арыентацыі авання,

ынцып асобаснага падыходу ў выхаванні,

ынцып выхоўваючага культурнага роддзя,

ынцып суб’ектнасці ў выхаванні.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Рэалізацыі этнакультурнага выхавання дзяцей ашкольнага ўзросту спрыяе этналагічны матэрыял, які адпавядае трох структурным накірункам;

народазнаўства, краязнаўства, народнае мастацтва.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Першы накірунак -- **народазнаўства** уключае спаціжэнне дзецьмі ***роднай мовы, народнага календара; авалодванне імі народнымі звычаямі, народным этыкетам.***

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Другі накірунак – **краязнаўства** садзейніцтва фарміраванню ў дзяцей дашкольнага ўзросту пэўных уяўленняў аб прыродзе Беларусі, памятніках культуры і архітэктуры; іх актыўны ўдзел у культуратворчай дзейнасці.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Трэці накірунак – народнае мастацтва
арыентаваны на
садзейніцтва станаўленню ў дзяцей пэўных адносін да народнага мастацтва беларусаў,
народнай музыкі,
народнага тэатру,
вусна-паэтычнай народнай творчасці,
<u>іх уласная мастацкатворчая дзейнасць.</u>

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Сродкамі этнакультурнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту

выступаюць

родная прырода,

вусна-паэтычная творчасць,

элементарная этнічная гісторыя,

прадметы побыту і народны строй,

народнае мастацтва.

РЕПОЗИТОРИЙ ВГПУ

Працэс станаўлення ў дзіцяці яго каштоўнасных
енцыраў і спосабаў ўзаемадзеяння з сацыякультурным
акружэннем ажыццяўляецца больш эфектыўна з
дапамогай такіх арганізацыйных формаў, як:
ьня-драматызацыя;
нсы актывізуючых зносін на этналагічныя тэмы;
казванне народных казак, легенд і паданняў і іх
ўнае творчае ўспрыманне;
курсіі ў прыроду;
курсіі ў краязнаўчы музей, мастацкі музей;
яванне, аплікацыя, лепка; канструяванне і мастацкая
ца; музычныя заняткі;
одныя святы.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Вызначальную ролю выконвае **стварэнне выхоўваючага культурна-развіваючага асяроддзя**. Яго кампанентамі з'яўляецца не толькі **пэўны этнаграфічны матэрыял**, але і ўсё тое, што ўтварае **этнакультурны змест розных відаў дзейнасці дзіцяці дашкольнага ўзросту.**

РЕПОЗИТОРИЙ ГГУ

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ